

בדלתיים סגורות

אימוץ 47/17
אימוץ 59/17
8 בספטמבר 2019

בבית המשפט לענייני משפחה בירושלים

לפני השופט שלמה אלבז, שופט בכיר

המבקש:

היועמ"ש לממשלה

באמצעות המחלקה המשפטית במשרד העבודה, הרווחה
והשירותים
החברתיים
ע"י ב"כ עוה"ד מיכל ברגר

נגד

1. ב', ת.ז. המשיבה

ע"י ב"כ, עוה"ד ריבי מזרחי-אוחיון
במינוי על פי חוק הסיוע המשפטי

2. פ' ת.ז. המשיב

ע"י ב"כ, עוה"ד אתי גוהר
במינוי על פי חוק הסיוע המשפטי

המשיבים בתיק אימוץ 47/17

1. ב' המשיבה

ע"י ב"כ, עוה"ד ריבי מזרחי-אוחיון
במינוי על פי חוק הסיוע המשפטי

2. אב לא ידוע המשיב

המשיבים בתיק אימוץ 59/17

בעניין: הקטין א' ת.ז.

יליד 2015 הקטין

בדלתיים סגורות

ובעניין חוק אימוץ ילדים, התשמ"א – 1981, (להלן: "חוק האימוץ").

בעניין: הקטינה ב' ת.ז.

ילידת 2017 הקטינה

פסק דין

פס"ד זה עוסק בשתי בקשות להכרזה על שני ילדיה של המשיבה כבני אימוץ. הדיון בשני התיקים אוחד. תיק אימוץ 47/17 עוסק ב-א' ילד שבקרוב ימלאו לו 4 שנים ותיק אימוץ 59/17 עוסק ב-ב', ילדה כבת שנתיים.

אביו של א' הוא המשיב 2. אביה של ב' אינו ידוע.

עילת הבקשה בתיק אימוץ 47/17 היא התקיימות תנאי סעיפים 13(א)(4), 13(א)(5) ו- 13(א)(7) לחוק האימוץ, ביחס לשני ההורים.

עילת הבקשה בתיק אימוץ 59/17 היא התקיימות התנאים המנויים בסעיף 13 (א) (7) לחוק האימוץ ביחס למשיבה. ביחס לאביה של ב', המשיב 2, נטען שהתקיימו התנאים המנויים בסעיף 13 (א) (1) לחוק האימוץ.

א' ו-ב' נמצאים מזה תקופה ארוכה מחוץ למשמורת הוריהם. בקשת המבקש על פי סעיף 12 (ג) לחוק האימוץ התקבלה ביחס ל-א' ביום 2.8.17. בקשת המבקש על פי סעיף 12 (ג) לחוק האימוץ ביחס ל-ב' התקבלה ביום 28.9.2017.

עוד התבקש ביהמ"ש לקבוע שאין מקום לצמצם את תוצאות האימוץ ביחס לשני הילדים.

קורותיה של המשיבה מוכרים לי מתיקי אימוץ קודמים בהם טיפלתי. בשנים 2010 – 2011 דנתי בבקשות להכריזו כבני אימוץ על שני ילדיה של המשיבה הבן נ', ילד שנת 2008, (תיק אימוץ 13/09) והבת נ', ילידת שנת 2009, (תיק אימוץ 49/10). בשני המקרים התקבלה בקשת ב"כ המבקש והקטינים הוכרזו כבני אימוץ. חלק מעובדות היסוד שבבסיס פסה"ד זה לוקטו מהחומרים שנצטברו באותם תיקים.

אקדים ואציין שהחלטתי לקבל את הבקשה על כל מרכיביה.

בדלתיים סגורות

מבוא

1. המקור הנורמטיבי להכרזת קטין בר אימוץ, בהעדר הסכמת ההורים, הוא קיום אחת העילות המנויות בסעיף 13 לחוק האימוץ ובקביעה כי טובת הקטין באימוצו.
2. הסעיפים הרלבנטיים בחוק האימוץ, הם:

1"1. צו אימוץ

(ב) צו אימוץ וכל החלטה אחרת בהליכי אימוץ לפי חוק זה יינתנו אם נוכח בית-המשפט שהם לטובת המאומץ.

13. הכרזת ילד כבר אימוץ

- (א) באין הסכמת הורה, רשאי בית המשפט, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, להכריז על ילד כבר-אימוץ, אם נוכח כי נתקיים אחד מאלה:
- (1) אין אפשרות סבירה לזהות את ההורה, למצאו או לברר דעתו; לעניין פסקה זו, חזקה שאין אפשרות סבירה כאמור אם ננקטו הפעולות המפורטות להלן, ובלבד שלא ייעשה שימוש בפרטים שמסר הורה לפי סעיף 8(ג):
    - (א) בדיקה במרשם האוכלוסין;
    - (ב) בדיקת מידע המצוי בידי רשויות הרווחה;
    - (ג) בדיקת היומן של פניות אל רשויות הרווחה מצד אדם הטוען כי הוא הורה הילד או קרוב משפחה של הילד;
  - (4) ההורה הפקיר את הילד או נמנע, ללא סיבה סבירה, מלקיים במשך ששה חודשים רצופים קשר אישי אתו;
  - (5) ההורה נמנע, ללא סיבה סבירה, מלקיים במשך ששה חודשים רצופים את חובותיו כלפי הילד, כולם או עיקרם;
  - (7) ההורה אינו מסוגל לדאוג לילדיו כראוי בשל התנהגותו או מצבו, ואין סיכוי שהתנהגותו או מצבו ישתנו בעתיד הנראה לעין על אף עזרה כלכלית וטיפולית סבירה כמקובל ברשויות הסעד לשיקומו";

3. בע"א 763/85 פלונים נ' היועץ המשפטי לממשלה (1987), נפסק שהתנאים שנקבעו בסעיף 13(א)(7) לחוק האימוץ הם תנאים מצטברים:

"התנאי הראשון בא לשקף את מציאות היחסים שבין ההורה לבין ילדו עד למועד מתן פסק הדין בבית המשפט. התנאי השני בא לבחון את התחזית לעתיד הנראה לעין. שני התנאים מתייחסים לשאלה אובייקטיבית, שעניינה המידה בה מסוגל ההורה לדאוג לילדו כראוי. במתן תשובה על השאלה זו, אין עורכים בדיקה השוואתית בין מידת הדאגה לקטין אצל הוריו לבין מידת הדאגה לקטין אצל זולתם. הבדיקה כולה

בדלתיים סגורות

מתמקדת בהורים ובהם בלבד... השאלה אותה בוחן בית המשפט היא אם מידת הדאגה אותה מסוגלים ההורים לגלות אינה נופלת מסף-דאגה-מינימלי זה, יש להתחשב בצרכיו של הקטין, בין צרכים פיזיים ובין צרכים נפשיים".

בע"א 418/88 פלוני נ' היוהמ"ש, פ"ד מד(3) 1 (1990) נקבע :

"...חוסר המסוגלות צריך וייתחס לצרכים הבסיסיים והחיוניים ביותר. כל עוד לא הוכח כי אין די בידי ההורים היכולת להעניק לילדיהם את הצרכים המינימליים הדרושים להם לצורך התפתחותם הפיזית והנפשית התקינה, לא קיימת עילה, ואין הצדקה להביא לניתוקם הגמור של הילדים מהוריהם."

4. יש לבחון את המסוגלות ההורית על פי יכולתו של הורה לספק את צרכי ילדו, מבחינה פיזית, חינוכית ורגשית.

בהתייחס לאותו סעיף נקבע בע"א 323/85 פלוני נ. היוהמ"ש, פ"ד מ(1) 33 (1985) :

"הוראה זו בנויה על שני צירים מרכזיים: האחד תפקוד ההורים, היינו המידה שבה הם מסוגלים לדאוג לילדם. האחר צרכי הקטין, דהיינו המידה הראויה של דאגה שהוא מקבל. שני צירים אלה הם אובייקטיביים, אחד מתמקד בהורים, ובוחן את היכולת שלהם... הציר האחר מתמקד בקטין ובוחן את הדאגה הראויה לו".

5. בע"א 594/84 פלונית נ' לשכת העבודה והרווחה, פ"ד ל"ט(2) 570 (1985), נפסק :

"לשונו של החוק מצביעה על מבחן אובייקטיבי, כאשר גורם המפתח הוא עצם מסוגלותו של ההורה לדאוג לילדו. זו הייתה גם כוונת המחוקק. כך, למשל, בדו"ח הועדה לבדיקת חוק אימוץ ילדים (1971) צוין במפורש, לעניין התנהגות הורה שיש בה כדי לקיים את התנאים של סעיף 13(7) כי : "ההתנהגות לא צריכה להיות רצונית דווקא, והיא כוללת גם הזנחה וגם מקרים שההורה גרם בעקיפין לחוסר יכולתו לדאוג לילדו... גם כאשר אין לייחס להורה כל אשמה, כגון שהוא חולה נפש, יכול ביהמ"ש להגיע למסקנה שאין כל סיכוי שהוא יוכל לדאוג לצורכי הילד".

6. בסעיף 13(א)(7) לחוק האימוץ לא נקצבה תקופה ולא הוגדר מהו "עתיד נראה לעין" אך הן מסעיף 13 (ב)(1) לחוק, הקובע שיש לסיים דיון בתיקי אימוץ בתוך 12 חודשים והן מס"ק (4) ו-(5), בהם מדובר על הפקרת קטין, אי קיום קשר אישי איתו, או הימנעות ממילוי חובות כלפיו, ניתן ללמוד שיש למדוד פרק זמן זה בחודשים ולא בשנים. בעניין זה יש להתחשב במשמעות הקריטית של מעבר הזמן מבחינת הקטין. "זמן ילד" שונה מ"זמן מבוגר".

בדלתיים סגורות

7. בבע"מ 6930/04 פלונית ופלוני המיועדים לאימוץ הקטין נ' האב הביולוגי ואח', פ"ד נט (1) 596 (2004), קבע כב' השופט ברק את המסגרת הנורמטיבית הדו שלבית להכרזת קטין כבר אימוץ, כאשר בשלב הראשון, נבחנת השאלה אם מתקיימת עילה להכרזתו של קטין כבר – אימוץ במסגרת העילות הקבועות בסעיף 13 לחוק האימוץ.

"טובת הקטין, כעילה עצמאית, אינה נמנית עם העילות, אם כי לעיתים היא מהווה נדבך בקיומה של אחת העילות (כגון הפקרה, הימנעות מקיום חובות כלפי הקטין). בשלב השני, נבחנת השאלה אם יש מקום לעשות שימוש בשיקול הדעת השיפוטי, להכריז על הקטין כבר – אימוץ. שלב שני זה מתקיים רק אם במסגרת השלב הראשון נמצא כי קיימת עילה כדין להכרזתו של הקטין כבר אימוץ. עם זאת, קיומה של עילה כשלעצמה אינה מספקת למתן ההכרזה. קיומה של עילה אך יוצר את הסמכות. השלב השני ענינו הפעלת שיקול הדעת במסגרת הסמכות. הפעלה זו של שיקול הדעת השיפוטי נעשית, בראש ובראשונה על פי השיקול של טובת הקטין ... "

לפיכך, במסגרת השלב הראשון, על ביהמ"ש לבחון את מסוגלותם ההורית של המשיבים לדאוג לקטין ואת הסיכוי שמצב זה ישתנה בעתיד.

8. בבצעו בדיקה זו, על ביהמ"ש לשים לנגד עיניו את זכות היסוד של ההורים לגדל את ילדיהם וההנחה שטובתו של ילד בראש ובראשונה לגדול אצל הוריו הטבעיים. על כך עמדה כב' השופטת דורנר בדנ"א 7015/94 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית, פ"ד נ (1), 48 (1995).

אם נתקבלה אחת מעילות האימוץ שבסעיף 13 לחוק האימוץ, נרכשת הסמכות ויש לעבור לשלב המשנה השני. בשלב זה מפעיל ביהמ"ש את שיקול דעתו וקובע האם מסירת הקטין לאימוץ היא אכן לטובתו. בשלב זה שיקול טובת הילד הוא השיקול העיקרי העומד ביסוד הבחינה האמורה. השיקול השני הוא זכותו של ההורה הביולוגי. המדינה רשאית להתערב בתא המשפחתי רק אם מתרחש אירוע מיוחד ויוצא דופן, שיש בו כדי להצדיק ניתוק "קשר דם" הנזכר, בין היתר, גם בע"א 763/85 ובע"א 594/84, הנזכרים לעיל.

המשיבה

9. קורותיה של המשיבה לוקטו מפסקי הדין שניתנו בקשר לילדיה הקודמים, וממסמכים ודוחות אשר צורפו כנספחים לבקשות בתיקים שלפני. המשיבה לא שיתפה פעולה בהליך זה ולא שללה את העובדות אשר נתקבלו ממסמכים אלה.

10. המשיבה, רווקה, ילדה 4 ילדים. כאמור, שני ילדיה הראשונים, בן ובת, הוצאו מהחזקתה והוכרזו על ידי בית משפט זה כבני אימוץ. תיקים אלה עוסקים בבקשה להכרזה על בנה השלישי ועל בתה הרביעית כבני אימוץ.

בדלתיים סגורות

11. המשיבה נולדה ב.... בשנת 1988. אביה נפטר ב(אותה מדינה), כנראה בסמוך לאחר הולדתה, יתכן שכתוצאה משכרות. אם המשיבה, המשיבה ו-3 אחיה הגדולים ממנה, עלו ארצה בשנת 1991.
12. תקופה קצרה לאחר הגיעם ארצה, נפגעו אם המשיבה ואחיה, בתאונת דרכים, שכפי הנראה המשיבה הייתה עדה לה. האם נפטרה לאחר כשנה והאח נותר נכה, באותה עת הייתה המשיבה כבת 3 שנים.
13. לאחר מות האם שהתה המשיבה במשך כ-8 חודשים במוסד "....." ב..... יתר אחיה הועברו למשפחה אומנת ולאחר מכן גדלו אצל דודתם, אחות האם, בעיר.....
14. דומה היה שמזלה של המשיבה האיר לה פנים, כאשר בת שרות, אשר שרתה באותו מוסד, פגשה במשיבה ונוצר ביניהן קשר. בשנת 1993 נקלטה המשיבה בבית המשפחה, תחילה במסגרת אומנה ובהגיע המשיבה לגיל 7 – באימוץ. המדובר במשפחה מבוססת וחמה, מטופלת ב-9 ילדים. בתצהירה בתיק אימוץ 8/09 כינתה המשיבה את המשפחה כ"משפחה מופלאה, חמה, תומכת ואוהבת", מכאן ניתן ללמוד על הוקרת התודה כלפיהם. בשיחה עם המומחה סיפרה שחייה בקרב המשפחה המאמצת היו טובים והיחס אליה היה טוב, אולם "האימוץ לא צלח". המשיבה חשה כי היא שבה ואכזבה את המשפחה המאמצת. אתיחס להלן אל ההורים המאמצים כאל הוריה של המשיבה ואל המשפחה המאמצת כאל משפחתה.
15. השפה העברית שבפי המשיבה לא הייתה טובה, המשיבה אובחנה כהיפר-אקטיבית ובשלב מאוחר יותר אובחנה כסובלת מקשיי קשב וריכוז ונזקקה לריטלין.
16. לטענת גורמי הטיפול, עוד לפני שמלאו לה 11 שנים, הייתה המשיבה מנותקת רגשית, נהגה להיעלם מהבית, לגנוב, לשקר, לא למלא מטלות לימודיות וביתיות, וסירבה לקבל מרות.
17. מאז שהמשיבה הגיעה למשפחה המאמצת החלו קשיים רבים בהתאמתה והמשיבה לא קיבלה את סמכותם כהורים, הידרדרה והייתה מעורבת בעבירות רכוש ובגניבות.
18. לאחר הגיעה לגיל 11, הוצאה המשיבה מבית ההורים במסגרת הליכי חוק הנוער (טיפול והשגחה) התש"ך – 1960, (להלן: "חוק הנוער") ושהתה במוסדות חסויים לנערות "..." ו".....". היוזמה להוצאת המשיבה מהבית והשמתה במוסדות נעשתה לבקשת ההורים משום שלא היו יכולים להתמודד עמה. במהלך השנים ההורים המשיכו וחתמו על הסכמות להארכת תוקף הצווים. בסופו של דבר שהתה המשיבה במוסדות הרווחה כמעט ברציפות עד הגיעה לבגרות.

בדלתיים סגורות

19. המשיבה נימקה את העילה להשמתה במוסד סגור בעובדה שנהגה לנסוע לעיר ... , ללא רשות ההורים, על מנת להיפגש עם משפחתה הביולוגית, עקב געגועיה לאחיה ולרקע התרבותי ממנו נעקרה. היה זה בתקופה בה היו פיגועים בארץ ואמה חששה לחייה.
20. החל מגיל 13 ובמשך כ-4 שנים שהתה המשיבה במעון ".....". תחילה שהתה במרחב נעול ולאחר פחות משנה עברה למרחב סגור.
21. בעת שהמשיבה הייתה כבת 15, דווח על אירועים חריגים ובהם גניבות, סמים ואלכוהול. התעורר חשד שהמשיבה עסקה בבלדרות של סמים, אולי אף בניגוד לרצונה ואולי כתוצאה מסחיטה. לחשד זה היו שותפים גם בני משפחתה.
22. במסמך סיכום שהות המשיבה ב".....", מיום 9.1.05 תיארה עו"ס הקבוצה ניסיונות הסתכנות מצד המשיבה. עוד נכתב על אקטים ביזאריים, כגון התפשטות, אשר עמדו בסתירה לחווייה ראשונית מהמשיבה, כנערה קרובה נעימה ונחמדה.
- בהתייחסה למישור ההתנהגותי והתפקודי כתבה :
- "כל עוד שהתה ב.....ה הגיעה לרמת תפקוד עצמאי מעולה, התניידה חופשית באוטובוסים. הסתדרות עם לוחות זמנים, עמידה בכללי מסגרת.....", "ברגע שיצאה מ"....." והעתיקה את עיקר זמנה לבית, הידרדרה בתפקוד, לא הגיעה לבי"ס, לא נכנסה לשיעורים, לא חזרה הביתה בשעות סבירות, שוטטה בלילות וכו".
- בסיום מכתבה תארה עו"ס הקבוצה את המשיבה כזקוקה להגנה ומיואשת, כך גם בני משפחתה.
23. בשנת 2004, כ-4 שנים לאחר שהמשיבה הוצאה מבית הוריה, נעשה ניסיון להחזירה לשם, אך הניסיון לא צלח והמשיבה הוחזרה למעון.
24. במארכ 2005 דיווחה המשפחה שהמשיבה הסתובבה בחברת נרקומנים. בסמוך לאותה תקופה, דווח שהמשיבה השאירה את בית המשפחה, כשהוא מלוכלך בשרידי שימוש בסמים. המשיבה שללה מכל וכל שימוש או התעסקות בסמים. מהראיות שהוגשו במשפט זה עולה שהמשיבה המשיכה לצרוך סמים כמעט ברציפות גם בתקופה שקדמה להגשת הסיכומים.
25. ביום 0.5.05 האריך בית המשפט לנוער את צו ההוצאה ממשמורת עד הגיע המשיבה לבגרות. עוד הורה בית המשפט לרשות הסעד להשמת המשיבה בפנימיית ".....".
26. באוגוסט 2005 הועברה המשיבה ליחידה הנעולה של מוסד ".....". לאחר כחודש נמלטה משם והועברה ל".....".

בדלתיים סגורות

27. בחודש אוקטובר 2005 הגישו הורי המשיבה, כנגדה, בקשה לצו הגנה. ביהמ"ש התבקש למנוע בעד המשיבה להיכנס לביתם, להימצא בשכונת מגוריהם ולהטרידם. ההורים טענו שמספר שבועות לפני כן פרצה המשיבה לביתם, וגרמה לנזק. לדבריהם המשיבה ביצעה בעבר עבירות רכוש שונות, כולל בדירת השכנים. ביהמ"ש נעתר לבקשה במעמד צד אחד, משהמשיבה לא התייצבה לדיון והצו נותר בתוקפו. בחודש יוני הגישו ההורים בקשה נוספת לצו הגנה והצו נותר בתוקפו בהסכמת המשיבה. כשבועיים לאחר מכן הגישו ההורים תובענה למתן צו מניעה קבוע, האוסר על המשיבה להיכנס לביתם. טענתם הייתה שהמשיבה מהווה סכנה מוחשית וקיומית עבורם. המשיבה לא התגוננה בתובענה וביום 0.11.06 ניתן נגדה צו מניעה קבוע.
28. בצד פעולות ההתגוננות בהן נקטו הורי המשיבה מפניה, הם ביקשו לדאוג לרווחתה ולעתידה ועל כן רכשו עבורה דירה, תוך שימוש בכספי הפיצויים שהגיעו לה עקב מות אמה ובהשקעת כספים מצדם. הדירה הושכרה, בעיקר כאשר המשיבה ריצתה עונשי מאסר בבית הכלא, ודמי השכירות שימשו למחייתה. בשלב מסוים עברה המשיבה להתגורר בדירה.
29. במקביל לאירועים אלה נוצר קשר בין המשיבה לבין ס' ע', רווק בן העדה המוסלמית והם החלו להתגורר יחד. ס' ע' הסתבך בפלילים מגיל צעיר אך עשה מאמצים לחזור למוטב והשתלב במעגל העבודה.
30. ביום 0.6.06 הורשעה המשיבה בביהמ"ש לנוער בעבירה של התפרצות ונדונה ל-78 ימי מאסר בפועל ול-3 חודשי מאסר על תנאי. המשיבה שוחררה מהכלא יום לפני שמלאו לה 18 שנים.
31. במהלך שנת 2007, נרשמו לחובת המשיבה מספר אישומים פליליים בתחום הרכוש, איומים, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ועוד.
32. ביום 0.1.08 נעצרה המשיבה בחשד לגניבה והופנתה לבדיקה פסיכיאטרית, לאחר שסיפרה לעו"ס בית המעצר על ניסיונות התאבדות שביצעה. המשיבה שללה קיום מחשבות אובדניות באותה עת, אך הצהירה שאינה חושבת לפני מעשה ואינה צפויה.
33. כאן המקום לציין שבמהלך חייה, לרבות לאחר הגשת חוות הדעת, ניסתה המשיבה מספר פעמים להתאבד. נראה שלא כל ניסיונות ההתאבדות תועדו. על חלק מהניסיונות דיווחה המשיבה בעצמה. ידועים לפחות 5 ניסיונות התאבדות. המשיבה סיפרה ש עוד בהיותה כבת 17, חתכה את עצמה באמות הידיים. ניסיון נוסף נעשה כנראה באוגוסט 2007, עת ניסתה לקפוץ מהקומה השלישית ובדצמבר אותה שנה עשתה ניסיון נוסף בעת מעצרה. בשנת 2008 בלעה כדורי קלונקס ובעת מעצרה תלתה חבל על מנת להתאבד, היה זה בעת היותה בשבוע ה-34 להריונה. גם ביום 0.3.16 דווח למשטרה שהמשיבה עומדת במרפסת

בדלתיים סגורות

- ביתה כשהיא שיכורה או מסוממת ורוצה לקפוץ. שוטרים הגיעו לביתה והרגיעו אותה. המשיבה השמיעה איומי התאבדות גם ביום 0.04.16.
34. לאחר חלק מניסיונות ההתאבדות נשלחה המשיבה למוסדות פסיכיאטריים לשם הסתכלות ושהתה בהם מספר ימים. המשיבה נזקקה לתרופות פסיכיאטריות שלא תמיד הקפידה ליטול.
35. בתחילת שנת 2008, דיווחה לשכת הרווחה למצבי חירום שהמשיבה סיפרה שהיא בחודש השישי להריונה, מסתובבת בין בתים ומקלטים ואינה ביחסים טובים עם אבי העובר.
36. ביום 00.3.08, נעצרה המשיבה, בכלא ".....", בגין עבירות מרמה, הקשורה בגניבת כרטיסי אשראי.
37. ביום 00.6.08, ילדה המשיבה את בנה הראשון נ'.
38. ביום 00.0.08 נקלטה המשיבה בהוסטל לאסירות משוחררות, כחלופת מאסר מהכלא. בתחילה שיתפה פעולה עם הגורמים הטיפוליים בהוסטל אך כחודשיים לאחר מכן הפרה את כללי המעצר, כאשר במהלך יציאתה מן ההוסטל, שתתה לשוכרה ובסופו של דבר עזבה את ההוסטל.
39. בחודש ספטמבר 2008 הורשעה המשיבה בבגין גניבות, עבירות מרמה, תקיפת שוטר והכשלת שוטר ונדונה ל-18 חודשי מאסר.
40. ביום 0.10.08 דיווחה המשיבה ללשכת הרווחה, על כך שהיא שוב בהיריון אך כיוון שהייתה אסירה בבריחה (לאחר שעזבה את ההוסטל) לא ניתן היה לטפל בה. המשיבה נעצרה ביום 0.10.08 ולאחר הסתכלות פסיכיאטרית קצרה הושבה לכלא. חודש לאחר מכן הובאה פעם נוספת להסתכלות פסיכיאטרית, לאחר שנטען שניסתה לשים קץ לחייה בתליה.
41. כאמור, באותה תקופה הייתה המשיבה בהיריון. בוועדת תכנון טיפול מיום 0.5.09 הביעו המשיבה ובן זוגה דאז רצון לגדל את התינוק שייולד והמשיבה הביעה רצון להיכנס לתוכנית שיקום בכלא. בהמשך שולבה בפרויקט "...", במסגרת הכלא. המדובר בשלב מקדים למחלקה הטיפולית. המשיבה השתתפה בפרויקט זה חודש וחצי ואז שולבה במחלקה לגמילה.
42. ביום 0.6.09, במהלך ריצוי עונש המאסר, ילדה המשיבה את הבת נ'. הבת נלקחה ממנה מיד לאחר הלידה והיא גדלה במשפחה אומנת. כחודש וחצי לאחר לידת הבת נפלטה המשיבה מהמחלקה לגמילה, על רקע סירובה לתת בדיקת שתן – תנאי בסיסי במחלקה. המשיבה הועברה למחלקה רגילה, בה שהתה עד שחרורה מהכלא.

בדלתיים סגורות

43. המשיבה שוחררה מן הכלא, ביום 0.00.09, לאחר תקופת מאסר של כשנה וחצי. בדיון שהתקיים לאחר מכן הביעה את רצונה לפתוח דף חדש, כאשר המוטיבציה המרכזית שלה לקבל את הקטינים לידה ולגדלם.
44. תחילה נדמה היה שהמשיבה חוזרת למסלול חיים תקין ובן זוגה דאז, ערבי מוסלמי, תושב ירושלים, עוזר בעדה. אך לא כך היו פנים הדברים: ביום 0.1.10 נעצרה המשיבה, ככל הנראה באשמת גניבה או שימוש בכרטיסי אשראי גנובים, ונכלאה בכלא "...".
45. בפסק דין שניתן ביום 3.3.10, הוכרז הבן נ' כבר אימוץ (תיק אימוץ 13/09) בפסק דין שניתן ביום 11.05.2011, הוכרזה הבת נ' כבת אימוץ (תיק אימוץ 49/10).
46. החל מחודש נובמבר 2009 ועד לחודש אוגוסט 2015 לא ידוע על קשר בין המשיבה לבין גורמי הרווחה. מדיווחי משטרת ישראל עולה שהמשיבה הורשעה בעבירות שונות שביצעה בחודשים 2/2010, 6/2010, 12/2009.
47. במהלך השנים 2016 – 2017 נחקרה המשיבה והוגשו נגדה מספר כתבי אישום בעבירות שונות כגון: העלבת שוטר, העלבת עובד ציבור, הפרת הוראה חוקית, גנבה, הסגת גבול ועוד. מסתבר שבתקופה זו ריצתה המשיבה עונש מאסר בכלא.
48. ההיכרות בין המשיבה לבין המשיב נעשתה באמצעות שיחות טלפון, בתקופה בה שניהם ריצו עונשי מאסר בבתי כלא. לאחר שחרורם מהכלא, בשנת 2014, נרקמו ביניהם יחסי זוגיות. השניים עברו להתגורר בבית משפחתו של המשיב ולאחר תקופה קצרה התגלה שהמשיבה הרתה. בהמשך, היה המשיב מעורב בעבירות פליליות, הוא נכלא והקשר בינו לבין המשיבה נותק.
49. ביום 0.11.2015, בהיותה בחודש ה-8 להריונה נמצאה המשיבה בתחנת דלק במצב אפאתי. עוברי אורח דיווחו כי התעלפה וקצף יצא מפיה. היא סיפרה כי שתתה שתי כוסות ערק. המשיבה איבדה את ההכרה פעמיים בנוכחות צוות מד"א. בתחילה סירבה להתפנות לבית החולים, לבסוף התרצתה. בכניסה למיון החלו צירים, אולם הלידה התרחשה כ-3 שבועות לאחר מכן.
50. א' נולד ביום 00.2015. יומיים לאחר מכן החלו שירותי הרווחה בפעילויות שנועדו לסייע למשיבה לטפל בא' ולגדלו. פעילויות אלה נעשו בשיתוף המשיבה ועם אחיותיה וחברותיה. על מנת לקצר אפנה את הקורא לסקירה ממצה בעניין זה בסיכומי ב"כ המבקש בעמודים 6-7.

בדלתיים סגורות

51. הקשר בין המשיבה לבין המשיב חודש לאחר שחרורו מהכלא, 3 ימים לאחר לידת א'. המשיבים התגוררו אז בבית אחותה של המשיבה (מהמשפחה המאמצת). רשויות הרווחה לא ידעו על חידוש הקשר ונראה שהמשיבים הסתירו עובדה זו במתכוון.
52. המשיבה סיפרה שביום בו נערך לא' טקס ברית מילה היא החליקה משום שהרצפה הייתה רטובה וא' קיבל מכה בראשו. לדבריה לקחה את א' לבדיקה בקופת חולים ונמצא שהכול תקין.
53. תחילה נראה היה שבני הזוג עלו על המסלול הנכון: המשיב החל לעבוד ותמך במשיבה, ואחיותיה של המשיבה סייעו לה לגדל את א' והיו צמודות אליה בחלק מהזמן. בנוסף ניתן למשיבה סיוע מסטודנטית ומסומכת. נראה שהמשיבה יכולה הייתה ליהנות מהסיוע אך לא הבינה מדוע היא זקוקה לנוכחות אנשים רבים כל כך אחרי הלידה.
54. בוועדת תכנון טיפול שניה שהתקיימה ביום 0.01.2016 הועמדו המשיבים על הדאגות השונות ביחס לשימוש בחומרים ממכרים, לרבות שתיית אלכוהול על ידי המשיבה ועוד. המשיבה סירבה להתחייב להימנע משתייה וטענה שכאשר היא שותה, היא אינה מניקה את א' אשר ניזון מתחליפי חלב אם. בשני מפגשים נוספים עם המשיבים התחייבה המשיבה להיות במעקב פסיכיאטרי ודובר על קבלת התחייבות מצד המשיבים שלא להשתמש בסמים או באלכוהול.
55. ביום 0.02.2016, כאשר א' היה כבן 7 שבועות, הוא נפל מידיה של המשיבה בחדר המדרגות של הבניין. באותה עת הייתה המשיבה בגילופין. השכנים הזמינו אמבולנס ובמקביל ביצעו בתינוק פעולות החיאה. אחת השכנות טענה שהמשיבה השליכה את א' לרצפה במתכוון, המשיבה שללה טענה זו וביקשה לשכנע כי נפלה משום שהמדרגות היו רטובות. כזכור, זהו המקרה השני בו א' נפל מידיה של המשיבה וגם הפעם המשיבה נימקה זאת בטענה שהרצפה הייתה רטובה.
56. לאחר אירוע זה הוחלט על הוצאת צו חירום ל-א' על מנת להגן עליו. בקשת המשיב להשאיר את א' בהחזקתו נדחתה משום שהקטין היה במצב של סכנת חיים והאב לא הציע תכנית אשר תאפשר תנאי גידול נאותים. הוצע לאב להגיש בתוך מספר ימים תכנית לגידולו, אך תכנית שכזו לא הוגשה בסופו של דבר.
57. א' הוכנס לקלט חירום והתקיימו מספר ועדות תכנון טיפול במהלכן הוחלט על המשך שהייתו בקלט החירום.
58. בני הזוג נפרדו בחודש אפריל 2016. המשיב ביקש שא' יועבר לבית הוריו בנתניה. המשיבה התנגדה לכך. סוכם שאמו של המשיב תבוא לפגישה ברווחה אך המשיב לא הגיע יותר לפגישות. בשיחה שהתנהלה עם אמו מספר ימים לאחר מכן מסרה האם שהמשיב

בדלתיים סגורות

- שוחח עמה אודות האפשרות שהיא תסייע בגידולו של א' ותשובתה הייתה שאין ביכולתה לסייע.
59. לאחר דברים אלה נבנתה תכנית טיפולית עבור כל אחד מהמשיבים והם היו אמורים להיפגש עם א' במרכז קשר. המשיבה חשה עוינות מצד העובדת הסוציאלית והפסיקה את הקשר עם שירותי הרווחה, גם הקשר עם המשיב נותק.
60. מסתבר שלקראת סוף שנת 2016 הרתה המשיבה פעם נוספת. ב"כ המשיבה כתבה בסיכומיה שהמשיבה לא שיתפה פעולה עמה ועם שירותי הרווחה, מתוך חשש שמא ייוודע דבר הריונה והילוד יילקח ממנה מיד לאחר הלידה. במצב דברים זה נמנע בעד שירותי הרווחה לסייע למשיבה בתקופת ההיריון והגבלה גם יכולת הסיוע של ב"כ המשיבה בהליך המשפטי שהתנהל בעניין הבן א'.
61. בהיעדר תגובה מצד המשיבים ניתנה ביום 2.8.17 החלטה המתירה העברת א' למשפחה המיועדת לאמצו לפי סעיף 12(ג) לחוק האימוץ.
62. ב' נולדה ביום 0.8.2017 בבית החולים "....." ב..... בעת שהותה בבית החולים טיפלה בקטינה כראוי. המשיבה לא מסרה פרטים בנוגע לאב ועד היום אין ידוע מיהו אביה של ב'.
63. משהתגלה דבר הלידה ניסו גורמי הטיפול לאתרה על מנת לסייע לה. המשיבה הבטיחה לעו"ס משירותי הרווחה בעיריית ... שבתוך שעה תבוא למפגש עמה, אולם לא עמדה בהבטחה זו. מניסיון העבר היה ברור שללא עזרה חיצונית לא יעלה בידי המשיבה לגדל את ב'. אחיותיה של המשיבה מסרו שידוע להן שהמשיבה ילדה אך אינן יודעות היכן היא מתגוררת.
64. מתוך דאגה לגורלה של ב' הוצא צו לפי סעיף 11 לחוק הנוער. המשיבה אותרה בדירה שהייתה מוכרת למשטרה כמאורת סמים וביום 00.9.2017 הוצאה הקטינה מהחזקתה.
65. בבדיקות שנערכו לב' בסמוך למועד זה, נמצאו בדמה שאריות סם מסוג קוקאין. ב"כ המשיבה אישרה בכתבי הטענות הודאת המשיבה בשימוש בסמים במהלך ההיריון.
66. מסתבר שבעקבות הוצאת הקטינה מהחזקתה הוחרף מצבה של המשיבה. ב"כ המשיבה טענה שמרשתת נפלה למשבר עמוק, וכי היא צרכה סמים עד כדי אבדן הכרה, במשך 3 ימים, (ראו התגובה לבקשה להכרזה על הקטינה בת אימוץ). באותו שלב נכלאה המשיבה בכלא ".....".
67. המשיבה הייתה אמורה להיות מובאת באמצעות שב"ס לדין שנועד ליום 25.12.2017 אך סירבה להתייצב. באותו דיון מיניתי את מכון שלם לצורך מתן חוות דעת בתיק.

בדלתיים סגורות

68. המשיבה הביעה לפני המומחה רצונה לגדל את א' בכוחות עצמה, לאחר שתעבור את תהליך השיקום ולאחר שא' יעבור תהליך פרידה מהמשפחה האומנת. היא ביטאה מודעות לצורך בעבודה ובטיפול פסיכולוגי ואמרה שתנסה להתאים עצמה לדרישות שבית המשפט יעמיד לפניה. היה זה במפגשים שהתקיימו בחודש אפריל - מאי 2018.
69. המשיבה שוחררה מהכלא בערך בחודש אוגוסט 2018, לאחר שריצתה 10 חודשי מאסר בעיקר בגין עבירות סמים. בשיחתה עם המומחה סיפרה שעמדה לפניה האפשרות לבחון שחרור מוקדם, אך היא העדיפה לרצות את מלוא תקופת המאסר כדי שלא ירחף מעל ראשה עונש מאסר על תנאי.
70. המשיבה לא התייצבה לדיונים שהתקיימו בעניינם של הילדים א' ו-ב', גם במהלך ריצוי עונש המאסר בכלא וגם לאחר שחרורה. התגובה שהוגשה בשמה ביום 15.11.2017, נכתבה עוד בעת שהותה בכלא והייתה כללית ביותר. בשלב מאוחר יותר ניסתה באת כוחה להיפגש עמה אך כל הניסיונות לשכנעה להיפגש עמה על מנת להיערך לדיון עלו בתוהו.

המשיב בתיק אימוץ 47/17

71. המשיב, פ' אביו של א', כבן 38, עלה ארצה ביחד עם בני ומשפחתו מ.... בהיותו נער הסתובב בחברה עבריינית. הוא השתמש בסמים מגיל צעיר שימוש שנמשך כ-15 שנים. בשלב מסוים עבר להשתמש בתחליף סם. בנו הבכור, יליד 2007, נולד לו מקשר זוגי קודם.
72. המשיב ריצה עונש מאסר בגין עבירות פליליות וגם בתקופה שקדמה להגשת הבקשה היו נגדו תיקים פתוחים במשטרה, אשר בגינם הוגשו נגדו כתבי אישום על רקע עבירות אלימות, סמים ופגיעה ברכוש.
73. המשיב השתחרר מהמאסר 3 ימים לאחר לידת א'. הוא הגיע לירושלים והצטרף למשיבה בבית אחותה, כדי לטפל בא'.
74. בשבועות אלה היה המשיב מחובר רגשית לא'. שני ההורים הביעו רצון להשתנות ולהתנתק מהעולם העברייני הקודם. תחילה קיבלו עזרה ממשפחתה של המשיבה אך המשיבה המשיכה בשתיית אלכוהול, א' נפל מידה ובסופו של דבר הוא הוצא מהחזקת המשיבים.
75. בחודש פברואר 2016, לאחר החלטת ביהמ"ש על הוצאת א' ממשמורתה והעברתו למשפחת קלט חרום, התגלעו סכסוכים בין המשיבים והם נפרדו. החל בחודש אפריל 2016 המשיב לא קיים כל קשר עם א', לא הגיע לביקורים עמו, לא השתתף בוועדות תכנון טיפול שתואמו עמו ולא ביטא כלפיו כל דאגה, מחויבות או אחריות.

בדלתיים סגורות

76. לצורך הדיון בבקשה לפי סעיף 12(ג) לחוק האימוץ, ניסתה ב"כ המשיב ליצור עמו קשר, אולם גם כאשר הצליחה לשוחח עמו, לא נוצר קשר יציב ובסופו של דבר לא עלה בידה להגיש לבית המשפט את עמדת המשיב בעניין.

77. בדיון מיום 17.10.2018 הודיעה ב"כ המשיב שמרשה מוותר ומוכן לחתום על הסכמתו לאימוץ, זאת מאחר שרשויות הרווחה "הצליחו להוציא את האוויר מהמפרשים". לדבריה, בזמנו היו למשיב יכולות אך הוא לא קיבל מהרווחה ליווי או תמיכה. באותו דיון הצהירה ב"כ המשיב שלא היה לה קשר עם המשיב כ-4-5 חודשים לפני כן (דהיינו מאז החודשים מאי או יוני 2018).

המשיב בתיק אימוץ 59/17

78. המשיבה סירבה למסור פרטים ביחס לזהותו של אבי הקטינה, על אף שלדבריה פרטיו היו ידועים לה. לעו"ס בית החולים "... סיפרה שהיא נמצאת בזוגיות ובן זוגה, אשר תומך בה ובתינוקת, עובד לפרנסת המשפחה ועל כן לא הגיע לבית החולים. לעו"ס הלשכה סיפרה שברצונה לגדל את ב' לבד וכי עזבה את ירושלים ועברה להתגורר בתל אביב, כדי להינתק מהרווחה ומהמשפחה. עוד הוסיפה שהיא מתגוררת, מזה כ-8 חודשים, עם בן זוג ערבי מיפו, אולם הוא אינו אביה של ב' והיא אינה יודעת מי האב.

79. למומחה מטעם מכון שלם מסרה שאין ברצונה לגלות מיהו אביה של ב', משום שברצונה לגדלה בעצמה. עוד הוסיפה שאם במהלך המשפט יאפסו סיכוייה לקבל את ב', היא תפנה לאב ותיידע אותו ביחס לאבהותו. לדבריה מדובר באדם נורמטיבי אשר אין לה ספק שיקבל על עצמו את האחריות על הבת ובדרך זו יעצור את תהליך האימוץ. מהמידע שנמסר לרווחה עולה שבדירה בה התגוררה המשיבה היה גבר נוסף, שבעת הביקור נראה תחת השפעת סמים או אלכוהול ולא הגיב למתרחש סביבו.

80. המסקנה היא שלא ידועים פרטים אודות אביה של ב' ועל כן לא ניתן לאתר ולקבל את עמדתו ביחס לבקשה.

מסוגלותם ההורית של המשיבים

81. לצורך בדיקת מסוגלותם ההורית של המשיבה ושל המשיב, אביו של א', מינית, בהסכמת ב"כ הצדדים, את מכון שלם לפסיכותרפיה, אבחון יעוץ והדרכה, כמומחה מטעם בית המשפט, (החלטה מיום 25.12.2017). בשלב מאוחר יותר, הודיעה באת כוח המשיב שמרשה אינו מתנגד לבקשה בתיק זה ועל כן קבעתי שאין צורך שהמשיב ישתתף בבדיקה.

82. מדו"ח מכון שלם עולה ששיתוף הפעולה מצד המשיבה בעת הבדיקה היה חלקי בלבד. חלק מהמטלות ביצעה באופן חלקי והיו מטלות בהן סירבה לשתף כל פעולה. המומחה ציין שחלק מתשובות המשיבה הותיר רושם שהיא נמנעת מלנסות אפילו ליצור רושם שיש לה מסוגלות הורית. התגלו גם סתירות בין הצהרתה שברצונה לקבל את ב' ו-א' לידיה ולגדלם לבין המוטיבציה שלה לקבל אחריות.

בדלתיים סגורות

83. מהיראיון ומהמבחנים עולה תמונה של אישה הסובלת מהפרעת אישיות אנטי סוציאלית. בנוסף קיימת היסטוריה של תלות בחומרים ממכרים. המשיבה מפגינה מודעות נמוכה לצורך שלה בטיפול ומוטיבציה נמוכה להיעזר ולהשתנות.
84. מסקנות חוות הדעת הן שאין ביכולתה של המשיבה לפתח הורות טובה ביחס לילדים ואין זה סביר שגם סיוע אינטנסיבי מצד הרשויות יאפשר לה לפתח הורות טובה דיה. למשיבה אין מקצוע ואין רשת תמיכה חברתית או משפחתית שתוכל לסייע לה בגידול ילדיה ובפרנסתם. אין בידה כוחות לסייע לילדיה לעבור את תהליך הפרידה מן המשפחות אצלן הם גדלים היום. עוד הסיק המומחה שקיימת אינדיקציה שברמה הלא מודעת גם המשיבה אינה סבורה שיש לה המשאבים הדרושים ואולי אף אין לה רצון לגדל את ילדיה.
85. המשיבה הצהירה על רצונה להשתקם, אולם גם כאשר הייתה לה אפשרות לעשות זאת בין כותלי הכלא, וגם בהזדמנויות נוספות, לא נענתה לאתגר.

הקטינים וקשרי המשיבים עמם

הבן א'

86. א' נולד ביום 00.12.2015, בבית החולים "...". במהלך ההיריון לא חדלה המשיבה לשתות אלכוהול ובמקרה אחד נמצאה מעולפת ליד תחנת דלק.
87. עוד במהלך שהייתה בבית החולים סוכם עם המשיבה שבמהלך החודש הראשון לאחר הלידה יהיו עמה קרוב משפחה, חברה או מתנדבים, במשך 24 שעות ביממה. הכוונה הייתה שגורמים אלה יסייעו למשיבה בטיפול ב-א' וישמשו מודל לחיקוי.
88. שירותי הרווחה היו בקשר שבועי עם המשיבה ושמרו על קשר גם עם אחיותיה, אשר סייעו לה בטיפול בא'. בביקור פתע שערכה עו"ס חוק הנוער התברר שהמשיבה יצרה קשר עם המשיב והוא עבר להתגורר איתה בבית אחותה. זמן מה לאחר מכן עברו המשיבים להתגורר בביתה של המשיבה.
89. המשיבה לא שעתה לאזהרות שירותי הרווחה בעניין שימוש בסמים ושתיית אלכוהול וגם לאחר לידת א' המשיכה לשתות. בחודשיים הראשונים לחייו נפל א' מידיה פעמיים, פעם ביום ברית המילה ובפעם השנייה בהיותו כבן 7 שבועות. בפעם הראשונה נבדק א' בקופת חולים ולדברי המשיבה לא נמצא כל ממצא מדאיג ואילו באירוע השני היה צורך בהזעקת אמבולנס ובביצוע בדיקות ומעקב בבית החולים ולשם כך אושפז א' למשך יממה.

בדלתיים סגורות

90. המפגש האחרון בין המשיבה לבין א' התקיים בחודש מאי 2016 ומאז לא באה לבקרו. המשיב לא הגיע לבקר את א' מאז חודש אפריל 2016.
91. ביום 20.6.2016 האריך בית המשפט לנוער את צו ההוצאה ממשמורת ביחס ל-א' עד ליום 31.12.2016 ונקבע שעל העו"ס לחוק הנוער לקדם הליכי אימוץ.
92. ביום 10.8.2016, לאחר שהות של כחצי שנה בקלט חירום, הועבר א' למשפחת אומנה ראשונה עם אופק אימוץ. הסידור הופסק ובגיל שנה ו-8 חודשים הועבר א' למשפחה אומנת שניה. הפרידה הוגדרה בחוות דעת המומחה כ"פרידה לא פשוטה".
93. בחוות דעת המומחה שנכתבה כאשר א' היה בן שנתיים ו-5 חודשים, נמצא שבאופן כללי א' תפקד בצורה תקינה. עם זאת ניכרו קשיים בתחום התקשורתי וההתנהגותי והתעורר חשד לליקוי בספקטרום האוטיסטי. מבחינת היחסים עם ההורים האומנים נראו סממנים תקינים של התהוות מערכת התקשורת. עורכת חוות הדעת המליצה להפנות את א' בדחיפות למכון להתפתחות הילד להערכה כוללת.
94. בסיכום חוות הדעת התייחס המומחה, ד"ר עמוס שרון, באופן ספציפי ל-א':
"כעת יש צורך להעמיק בהערכה התפתחותית ולהבין את צרכיו של א' ואת העזרה שהוא זקוק לה בתקופה הנוכחית. מדובר בילד בסיכון התפתחותי, הן על רקע גורמים מבניים של חשיפה לחומרים מסוכנים במהלך ההיריון, הן על רקע אירועי חיים והן על פי תמונה קלינית מורכבת של הנמכה בתחומי המשחק, השפה והיכולות הבינאישיות".

הילדה ב'

95. ב' נולדה ביום 00.8.2017.
96. מסתבר שהמשיבה צרכה סמים בעת ההיריון ובבדיקת שתן שנערכה ל-ב' נמצאו שרידי קוקאין, על אף ש-ב' לא סבלה מתסמונת חסך בסם, עדיין מדובר בסיכון מוגבר לבעיות התפתחות עתידיות.
97. כשבוע ימים לאחר הלידה הוצאה ב' ממשמורת המשיבה למשפחת קלט חרום, בצו חירום.
98. בהיותה כבת חודש וחצי דווחה מנחת האומנה ש-ב' מתפתחת בהתאם לגילה, יוצרת קשר עין, רגועה ועדינה.
99. ביום 28.1.18, בהיותה כבת 5 חודשים, נקלטה במשפחת אומנה קבועה וחסויה שמעוניינת לאמצה אם וכאשר תוכרז כבת אימוץ. לא מתקיים קשר בינה לבין המשיבה.

בדלתיים סגורות

100. בבדיקת מכון שלם, בהיותה כבת 8 חודשים, נצפתה תינוקת תקשורתית, מפותחת סביב גילה. הסתגלה לסיטואציה האבחונית ויצרה אינטראקציה יפה עם הוריה האומנים ועם הבודקת. תפקודה הקוגניטיבי והשפתי בטווח הממוצע ובדרך כלל סביב המצופה ממנה בכל תחומי התפקוד.

101. עפ"י חוות הדעת ב' זקוקה לסביבה מאוד תומכת ויציבה, כדי למתן את ההשפעות השליליות של החומרים שספגה בהיותה ברחם אמה. יש צורך שלאורך שנות ההתפתחות הבאות יהיו ל-ב' דמויות הוריות אשר ביכולתן לספק עזרה בוויסות העצמי, אווירה נוחה ורגועה בתוך הבית וסביבה חינוכית הולמת. ההורים האומנים קוראים את אותותיה של התינוקת ומשתדלים להגיב בהתאם, תוך דאגה רבה וניטור מתמשך אחרי צרכיה הפיזיים והרגשיים.

שאלת הסיכוי לשינוי בעתיד ומסקנות

102. במהלך הבדיקה במכון שלם, בסביבות חודש מאי 2018, טענה המשיבה שמאז הועברו ילדיה הגדולים לאימוץ חלו בה שינויים: "החיים משתנים כל יום. בגיל 18 ובגיל 29 לא אותו דבר. שם הייתי ילדה, עכשיו אני זקנה". עם זאת התקשתה להצביע על שינויים קונקרטיים שחלו בחייה, על תהליכים שעברה או על תובנות שפיתחה בין התקופות הנידונות.

103. המשיבה סיפרה למומחה שההיריון של א' היה מתוכנן וכי נבנתה תכנית שבמסגרתה הייתה אמורה לגדל את א' בסיוע אחיותיה. לדבריה תפקודה ותפקודו של המשיב היו תקינים, א' התפתח ותפקד וכל משפחתה נרתמה לסייע לה. המשיבה אישרה דבר נפילת א' מידיה אך טענה שלא הייתה שיכורה והקלה ראש במקרה, "עשו דבר גדול מדבר קטן". אציין שבמקום אחר האשימה המשיבה את המשיב בנפילת א' ולטענתה לקחה זאת על עצמה.

104. בסיכומיה נימקה ב"כ המשיבה את אי שיתוף הפעולה מצד מרשתה עם ההליך המשפטי בייאוש שתקף אותה ובמחשבה שקיננה בראשה שהסוף היה ידוע מראש. במצב דברים זה ביקשה ב"כ המשיבה לחזק את האפשרות שהמשיב יקבל לידיה את הקטין ויטפל בו. יצוין שאפשרות זה נשללה על ידי ב"כ המשיבה עצמה אשר כתבה בסיכומיה כי "רוחו של האב אבדה והוא ויתר על המלחמה להשבת הקטין אליו". אציין שהמשיבה התנגדה לאפשרות שהמשיב יקבל לידיה את א'.

105. המשיבה אינה מעוניינת בקבלת עזרה מבני משפחה או מכל גורם אחר. לאחר הולדת א', ניסו אחיותיה לסייע לה לגדלו, אך לא היה באפשרותן להימצא עמה 24 שעות ביממה ובסופו של דבר, ניסיון הסיוע נכשל. המשיבה ניסתה להסתיר את עובדת הריונה וכאשר ילדה את ב', התרחקה במתכוון מבני משפחתה, לא גילתה את דבר הלידה ולא הייתה מוכנה לקבל כל עזרה, לא מהם ולא משירותי הרווחה. צודקת ב"כ המבקש בטענה

בדלתיים סגורות

שבמצב דברים זה, אין כל מקום להניח שיחול שינוי בעתיד הנראה לעין באופן התנהלותה של המשיבה, אף בהינתן עזרה טיפולית סבירה כמקובל.

106. בפסה"ד בתיק אימוץ 13/09, שניתן בעניינה של המשיבה לפני כ-10 שנים, כתבתי:

"הייתי מצטרף לתקוותיו הטבעיות של כל הורה, לקבל אליו את הקטין לחיקו, לחבקו ולגדלו, אך שוכנעתי שהמשיבה זקוקה לתהליך שיקום ממושך, אשר טרם החל. המשיבה לא הפנימה עדיין את הצורך בשינוי משמעותי באורחות חייה ואת הנטל הכבד והאחריות הכרוכים בגידול ילדים.

המדובר באישה צעירה, כבת 22, שאינה בשלה ואם יוחזר לידיה הקטין והיא תוכל לגדל גם את התינוקת שנולדה לה, תהיה מטופלת, לאחר לידת הילד השלישי, ב-3 ילדים קטנים, טיפול מכביד גם על הורה מיומן ונעדר בעיות..."

ובהמשך:

"אין די ברחשי לב אופטימיים, במיוחד אמורים הדברים נוכח העובדה שהמשיבה לא תיקנה את דרכיה אלא להיפך, הסתבכה בפלילים, זמן קצר לאחר שסיימה לרצות את עונש המאסר, מועד בו אמורה הייתה להכין עצמה לקבלת הקטין. המסקנה הנובעת מכל אלה היא, שבמציאות הקיימת היום ובעתיד הנראה לעין, הקטין, שהינו כיום כבן 20 חודשים, אינו יכול לסמוך על המשיבה שתגדל אותו, תספק לו חיים יציבים ותגן עליו.

לא אוכל לסיים פרק זה בפסה"ד מבלי להביע תקווה שלמשיבה, אשר לה כוחות נפשיים חזקים, "תיקח עצמה בידיים", תתעל כוחותיה לכיוונים קונסטרוקטיביים ומטיבים עם עצמה ועם ילדיה, תסכים להליך שיקום, בעזרת הרשויות ותפתח דף חדש בחייה. לצערי, מהפך שכזה, אם אמנם יתרחש והוא אכן אפשרי, לא יסייע לה לקבל לידה את הקטין נושא בקשה זו, אך יתכן ויאפשר לה לגדל את ילדיה האחרים".

107. לרוע המזל הדברים שנכתבו בפסה"ד לפני כ-10 שנים אקטואליים ביחס למשיבה גם היום וביתר שאת.

האם יש מקום להגביל את תוצאות האימוץ?

108. ביהמ"ש התבקש לקבוע שתוצאות האימוץ לא יוגבלו ולא ישמר כל קשר בין המשיבים לבין הקטינים.

109. אין צורך להתייחס לשאלה זו ביחס לאביה של ב', שאינו ידוע.

110. גם ביחס למשיב, אביו של א', דומה שאין צורך לדון בסוגיה. כזכור המשיב הודיע לבאת כוחו שהוא אינו מתגונן בבקשה ולמעשה הביע הסכמה למסירת א' לאימוץ, מבלי לבקש

בדלתיים סגורות

לשמור על קשר עמו. ככול הידוע, מאז שנת 2016, עת א' הוצא מהחזקת המשיבה לא פנה המשיב בבקשה להיפגש עמו.

111. השאלה מתמקדת אם כן בעיקר במשיבה עצמה.
112. בע"מ 778/09 (בש"א 370/09) **היוהמ"ש נ' פלוני ואח'** (2009), סקר כב' ביהמ"ש העליון את השיקולים בעד ונגד "אימוץ פתוח" ו"אימוץ סגור". ביהמ"ש שב על העמדה המסורתית, אשר אומצה ע"י ביהמ"ש העליון, לפיה האימוץ הסגור הוא הכלל ואילו האימוץ הפתוח הוא החריג. נקבע שכל עוד לא הונחה תשתית מחקרית מספקת, באשר ליתרונות ולחסרונות של האימוץ הפתוח, יש לדבוק בעמדה זו. באותו פס"ד נאמר שבשנים האחרונות נשמעים קולות הנוטים לעבר בחינה מחודשת של הליך האימוץ הפתוח, הן מנקודת מבט של טובת הילד והן מנקודת המבט של זכויות ההורים הביולוגיים.
- כב' השופטת ארבל הביעה בפסה"ד עמדה שיש לשקול, ביתר אהדה, אפשרות לאימוץ פתוח, כאשר הנסיבות והתנאים מתאימים לכך.
113. כטענה חילופית בקשה ב"כ המשיבה לקבוע שתוצאות האימוץ יוגבלו והאימוץ יהיה אימוץ פתוח. בסיכומיה, בסעיפים 51-50, התייחסה ב"כ המשיבה בעניין זה למוצא האתני של הקטינים וטענה שהם נמסרו למשפחות שאינן מאותו מוצא אתני, עובדה אשר תעורר שאלות בעתיד.
114. בעניין זה ברצוני להעיר שלוש הערות, ששתיים מהן נוגעות לשני הילדים והשלישית נוגעת לבת ב' בלבד.
- א. פרט למקרים חריגים מקובל כיום למסור לכל ילד מאומץ עובדת היותו מאומץ, כבר מגיל צעיר ביותר, ואין לכך כל קשר למוצאו האתני, או למוצא האתני של המשפחה המאמצת. בסעיף 7 לחוק האימוץ נקבעו כללים ביחס לקבלת הסכמת המאומץ לאימוץ.
- ב. ההורים האומנים, המיועדים לאמץ, מודעים לשוני החיצוני שבינם לבין הילד או הילדה המיועדים לאימוץ. בחוות הדעת הנוגעת לכל אחד מהילדים קיימת התייחסות לעניין זה. נמסר ש-א' מקובל ואהוד בקרב המכרים והשכנים בסביבת המגורים של המשפחה ובקרב המשפחה המורחבת, (עמ' 22 לחוות הדעת). באשר ל-ב' נכתב שלהורים המיועדים לאמץ לא מפריע שצבע עורה של ב' שונה מצבע עורם. כאשר בני הדודים שאלו שאלות תמימות בנושא נתנו ההורים המיועדים לאימוץ הסבר הולם בעניין זה, (עמ' 10 לחוות הדעת).
- ג. קשה לשמוע מפי המשיבה טענה בעניין המוצא האתני ושאלת היוחסין כאשר זו נמנעה מלמסור פרטים מזהים אודות אביה של ב' אף שמידע זה מצוי ברשותה.

בדלתיים סגורות

במחדלה זה מנעה המשיבה בעד אביה של ב' להביע עמדתו בעניין הבקשה למסרה לאימוץ. בהימנעה מלצייד את ב' במידע אודות אביה, הותירה המשיבה את בתה בחוסר ודאות ובחוסר יכולת לאתר את אביה בעתיד, גם במקרה שיתעורר צורך רפואי דחוף וגם במקרה שתבקש להיפגש עמו בהגיעה לבגרות.

115. על פי הפסיקה, יש לבחון כל מקרה לפי נסיבותיו, כאשר אמת המידה המנחה בעניין זה מבוססת תמיד על טובת המאומץ.

116. במאמרו "אימוץ פתוח גיבוש גישה ישראלית", (רפואה ומשפט, 19, עמ' 111, 1998). בחן המלומד, ד"ר גוטליב, את הכללים הדרושים לצורך הגבלת תוצאות האימוץ. אתייחס לשיקולים ולרלבנטיות שלהם למקרה שלפני.

א. יש לשקול אימוץ פתוח, ביחס לילד הגדל במשפחת אומנה, כאשר זו אינה חסויה לפני ההורים הביולוגיים.

במקרה דנן, משפחת האומנה חסויות לפני המשיבים, על כן שיקול זה אינו רלבנטי.

ב. ילד גדול המכיר היטב את הוריו ואשר מסוגל ואף ירצה ליצור עימם קשר אחרי האימוץ.

שיקול זה אינו רלבנטי במקרה דנן משום שהקטינים אינם מכירים את הוריהם.

ג. הילד פיתח מערכת יחסים טובה, בריאה ומשמעותית עם אותו הורה או בן משפחה אשר ניתוקם יגרום לו לנזק נפשי.

א' הופרד מהמשיבה בהיותו כבן חודשיים והמשיבה לא שמרה עמו על קשר. ב' הוצאה מהחזקת המשיבה בסמוך לאחר הלידה, הועברה למשפחת קלט חרום ובמלאת לה כ-5 חודשים נמסרה למשפחת אומנה עם אופק אימוץ. בכל אותו זמן לא התקיים קשר כלשהו בין המשיבה לבניה.

ד. אימוץ עם קשר בין אחים ואחיות, שאומצו ע"י משפחות שונות.

לא רלבנטי למקרה דנן.

ה. כאשר ההורים הביולוגיים מקבלים את עובדת האימוץ.

במקרה דנן המשיבה אינה מודעת לאי מסוגלותה ולמגבלותיה ולא נראה כי תשלים במהרה עם האימוץ. קבלת עובדת האימוץ משמעה גם הכרה באוטונומיה ההורית של

בדלתיים סגורות

המשפחה המאמצת. במצב דברים זה, המשך הקשר בין המשיבה לבין הקטינים יקשה על הקטינים להשתלב במשפחות החדשות שנועדו להם.

ו. להורים הביולוגיים עבר מוכח של אכפתיות כלפי הילד והתנהגות העולה בקנה אחד עם טובתו.

במקרה דנן ניתן ללמוד מהתנהלות המשיבה שהיא אינה מעוניינת ואינה מסוגלת לערוך את השינויים המתבקשים בחייה על מנת להכשירה לגדל ילדים. המשיבה המשיכה לצרוך סמים ואלכוהול גם במהלך ההריונות וגם לאחר מכן. המשיבה המשיכה בהתנהלותה העבריינית גם כאשר מאסריה התכופים לא אפשרו לה להימצא עם ילדיה ולטפל בהם.

ז. שיתוף פעולה של ההורים הביולוגיים עם גורמי הרווחה.

המשיבה חשדנית כלפי שירותי הרווחה. מדבריה היא עולה שהיא ילדה את ב' בחשאי ולא נעזרה בבני משפחתה, מתוך חשש ש-ב' תוצא מהחזקתה. המשיבה נמנעה מלמסור לשירותי הרווחה פרטים אודות אביה של ב'.

ח. האם יש במערכת היחסים עם הורה הביולוגי בכדי לפגוע או לסכל את האימוץ.

ניסיון העבר מלמד שהמשיבה אינה מסוגלת להתמיד במפגשים עם הילדים או לשמור על גבולות. אין גם סיכוי שהמשיבה תאפשר למשפחות המאמצות לגדל את הילדים ללא הפרעה. עוד בילדותה נאלצו הורים המאמצים להרחיקה מביתם בשל התנהגותה ומעשיה. בשלב מסוים נאלצו ההורים אף להוציא כנגד המשיבה צווי הגנה ואף צו מניעה, בו נאסר על המשיבה להיכנס לביתם. ההורים העניקו למשיבה אהבה רבה ונזעקו לעזרתה פעמים רבות והיא הפרה את האמון שנתנו בה. דוגמה נוספת לחוסר יכולת לשמור גבולות ניתן ללמוד מהעובדה שלאחר ניתוק הקשר עם המשיב המשיכה המשיבה לשמור על קשר עם אמו עד שבשלב מסוים החלה להטריד את משפחתו, אשר נאלצה להוציא כנגדה צו הרחקה.

ט. יש להתייחס לרצונם של ההורים המאמצים ולנינוחות המשפחה המאמצת עם הסידור של אימוץ פתוח.

קיים קושי רב יותר למצוא משפחות מאמצות לילדים שתוצאות האימוץ הוגבלו ביחס אליהן ואפשרו קשר בין המשפחה הביולוגית לבין הקטין. במקרה דנן הדבר בא לידי ביטוי מפורש מדברים שנכתבו בחוות הדעת ביחס למשפחות הרלבנטיות לאימוץ כל אחד מהילדים.

בדלתיים סגורות

הורי האומנה של א' הודיעו שהם מעוניינים באימוץ סגור לגמרי, בלי לשקול שום מידה של פתיחות. לדבריהם, עוד בטרם התקבל א' לביתם, הם היו מגובשים בדעותיהם ביחס לרצונם לקבל ילד למשפחתם במתכונת של אימוץ סגור, ללא קשר עם ההורים הביולוגיים, זאת על רקע ההנחה כי ממילא האימוץ כרוך בבלבול. מבחינתם השמירה על קשר עם ההורים הביולוגיים עלולה לפגוע בהסתגלותו של א' לחיים במשפחה החדשה.

גם הורי האומנה המעוניינים לאמץ את ב' מעוניינים לאמץ באימוץ סגור. הם רואים את ב' כחלק בלתי נפרד ממשפחתם הגרעינית והמורחבת ושניהם מסרו לפסיכולוגית, אשר השתתפה בצוות שהגיש את חוות הדעת, שהם מעוניינים באימוץ סגור. הורי האומנה סבורים שבשל מצבה הלא תקין של האם המולידה, כפי שהם תופסים אותו, לא תהיה אפשרות של קשר מטיב בין האם לבין הבת.

117. כפי שניתן לראות, לא התקיימו במקרה דנן התנאים המצדיקים סטייה מהכלל. לא רק זאת אלא שמצאתי שקיימות סיבות למכביר לדחיית הבקשה לצמצום תוצאות האימוץ, בקשה שעם כל הכבוד צריכה הייתה להישמע מפי המשיבה עצמה ולא מפי באת כוחה. כזכור, המשיבה לא התייצבה לדיונים ובהיעדר שיתוף פעולה עם ההליך המשפטי לא ניתן לצפות ממנה לשיתוף פעולה בכל הקשור למפגשים עם הילדים או מי מהם.

118. המסקנה היא אם כן שאין מקום לצמצם את תוצאות האימוץ.

119. אשר על כן אני קובע כדלהלן:

א. ביחס לקטין א', נקבע בזה שנתמלאו כלפי שני המשיבים תנאי סעיף 13(א)(4), 13(א)(5) ו-13(א)(7) לחוק האימוץ.

ב. ביחס לקטינה ב' נתמלאו תנאי סעיף 13(א)(1) ביחס לאביה ותנאי סעיף 13(א)(7) ביחס לאמה.

ג. לאחר שהשתכנעתי כי טובת הקטינים באימוצם אני מכריז בזה שהקטינים הם בני אימוץ, ביחס להוריהם.

ד. כאמור, לא מצאתי עילה לצמצום תוצאות האימוץ.

120. בית המשפט יכין נוסח פסק דין לפרסום, ללא שמות ופרטים מזהים.

ניתנה בהיעדר הצדדים היום ח' באלול תשע"ט, 8 בספטמבר 2019

בדלתיים סגורות

שלמה אלבוז, שופט בכיר